

Čís. 6881.

Nejde ani o vadu obyčejnou (§ 923 obč. zák.), ani o vadu do očí bijící (§ 928 obč. zák.), bylo-li ohledně koupené nemovitosti dáno prodávateli stavební povolení pouze pod podmínkou, že bude stavba, jsoucí v blízkosti železnice, za určitých podmínek odstraněna.

Kupitel nemůže se domáhat na prodávateli náhrady škody za budovu, jež snad bude odstraněna, za náklady zbourání, za znehodnocení zbývajících budov zmenšením, může se však domáhat odškodnění za znehodnocení pozemku, způsobené ztrátou jeho vlastnosti jako pozemku stavebního, pokud jest postižen zmíněnou vadou.

(Rozh. ze dne 9. března 1927, Rv I 958/26.)

Žalobkyně domáhala se na žalované zaplacení 30.000 Kč, ježto ohledně stavby na nemovitosti, již od žalované koupila, bylo žalované dáno stavební povolení jen pod podmínkou, že se žalovaná pro sebe a své právní nástupce zavazuje, že odstraní stavbu na určitou vzdálenost od dráhy a to bez jakéhokoliv nároku na náhradu. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Jest nesporno, že žalobkyně koupila v březnu 1924 od žalované kromě dvou parcel pozemkových též stavební parcelu čís. 820 s postavenou na ní lednicí za 235.000 Kč a že pak později lednici, které podle vlastního udání nemohla potřebovat, přestavěla v obytný dům. Dále jest nesporno, že stavební povolení ohledně lednice bylo dáno jen pod podmínkou, že se žalovaná pro sebe a své právní nástupce zavazuje, že odstraní lednici na vzdálenost 9·5 m od koruny dráhy, t. j. od zakázaného obvodu, a to bez jakéhokoliv nároku na náhradu, budou-li na pozemku dráhy naproti lednici postaveny nějaké stavby nebo položeny koleje, a že při tom bylo ustanoveno, že o potřebě této změny polohy rozhodne jedině příslušné ředitelství čsl. státních drah v Plzni. Obě strany dále připouštějí, že žalovaná žalobkyni tuto podmínku stavebního povolení při ujednání koupě neoznámila a že se žalobkyně o ní dozvěděla teprve v květnu 1924, když ve příčině shora zmíněné přestavby zakročovala u stavebního úřadu. Právem poukazuje žalobkyně na to, že stavební povolení jako úkon veřejnoprávní podle své povahy a svého určení neupravuje právní vztahy jednotlivých osob, nýbrž právní poměry předmětu samého, a že právě proto závazky určené stavebním povolením se všemi následky zůstávají nezměněně v platnosti, i když nastala změna v držbě předmětu. Jde tudíž o vadu věci, a jest žalobkyni též přisvědčiti, že tato vada věci není vadou obyčejnou (§ 923 obč. zák.), leč ani vadou do očí bijící (§ 928 obč. zák.), když z okolností, že pro stavby na pozemcích železničních a pro stavby poblíže železnic platí zvláštní předpisy (dekret dvorské kanceláře ze dne 28. prosince 1843, čís. 40.114 sb.

pol. z. sv. 17 číslo 137 a § 99 cís. nařízení ze dne 16. listopadu 1851, čís. 1 ř. zák. pro rok 1852, pokud se týče § 45 stavebního řádu pro království České z 8. ledna 1899, čís. 5 z. zák. pro Čechy), nelze ještě seznati, kterými podmínkami bylo dané snad stavební povolení vázáno, a o tom, že by šlo o obyčejnou vadu, nemůže býti řeči již vzhledem k obsahu zjištěného omezení. K tomuto právnímu názoru přiklonil se i odvolací soud a tím odpadla pro něj potřeba, provéstí důkazy nabídnuté žalobkyní o tom, že takové omezení, jakým je zatížena lednice, při stavbách poblíže železnic pokud se týče na železničních pozemcích nebývá obvyklé, a jest proto výtka vadnosti odvolacího řízení v tomto směru neodůvodněna. Řízení před odvolacím soudem není však ani vadné, když odvolací soud neslyšel za účelem zjištění výše škody, správněji snad menší hodnoty předmětu koupě, jiného znalce, poněvadž toho, jak vyplýne z dalších vývodů, nebylo k úplnému vysvětlení a důkladnému posouzení rozepře zapotřebí. Dovolací důvod §u 503 čís. 2 c. ř. s. není proto opodstatněn.

Ani výtka nesprávného právního posouzení věci neobstojí. Žalobkyně domáhá se správy, poněvadž, jak se v žalobě výslovně uvádí, shora zmíněná podmínka stavebního povolení cenu předmětu koupě podstatně zmenšuje, a to o tolik, o kolik se zmenšuje pro tuto podmínku běžná cena předmětu koupě, a požaduje náhradu této menší hodnoty, tedy přiměřené zmenšení úplaty, jak je má na mysli § 932 obč. zák. Tohoto stanoviska žalobkyně v první stolici nezměnila, a zdůrazňuje též ještě v dovolání zejména, že sice kupující může podle §u 932 obč. zák. kromě odškodnění za menší hodnotu požadovati ještě náhradu za další škodu, že se však touto žalobou neuplatňuje tento nárok na náhradu škody. Jde tudíž o žalobu ze správy, o tak zvanou žalobu o slevu neboli žalobu estimatorní (*actio quanti minoris*), a nemusela proto žalobkyně ovšem dokázati, že žalovaná svou vinou opomenula, upozorniti již při uzavření smlouvy na dotčenou vadu, nemůže však na druhé straně touto žalobou požadovati více, než přiměřenou slevu kupní ceny, pokud se týče vrácení přeplatku, a i to jen tehdy a potud, pokud vada měla za následek takové zmenšení ceny koupené věci a pokud toto zmenšení není nad to nepatrné (§ 932 druhý odstavec obč. zák.), tedy nemůže zejména požadovati náhradu škody, kterou by utrpěla, kdyby železnice ze stavebního reversu odvodila důsledky a požadovala odstranění části lednice postižené reversem, nehledíc ani k tomu, že tento případ ani ještě nenastal a že by tudíž šlo o škodu teprve očekávanou, tedy budoucí, o niž je dosud zcela nejisto, zda a v jakém rozsahu vůbec nastane. Žalobkyně nemůže se tudíž touto žalobou domáhati náhrady škody za ztrátu budovy, již snad bude nutno odstraniti, za náklady zbourání, za znehodnocení zbývajících budovy zmenšením, pokud se týče za útraty nového vystavení budovy, může však požadovati odškodnění za znehodnocení pozemku, způsobené ztrátou jeho vlastnosti jako pozemku stavebního, pokud je postižen zmíněnou vadou. Toto znehodnocení bylo však prvním soudem podle posudku znalce zjištěno pouze penízem 300 Kč, což při kupní sumě 235.000 Kč sluší pokládati za nepatrné zmenšení hodnoty, jež podle §u 932 druhý odstavec obč. zák. nepřichází v úvahu.

Jelikož toto zjištění nebylo odvolacím řízením napadeno, jest zřejmo, že nebylo potřebí dalšího důkazu znaleckého, jak bylo již shora vytčeno. Nepřísluší-li však, jak dolíčeno, žalobkyni vůbec uplatňovaný nárok ze správy, nebylo také třeba zabývatí se otázkou případného zřeknutí se tohoto nároku.

Čís. 6882.

Jest na zasílateli, by vylíčil, jakým způsobem se zachoval, vykonává příkaz, načež soud posoudí, zda byla zachována povinná bedlivost. Přijal-li zasílatel příkaz, pojistiti zboží proti jakékoliv dopravní škodě, byl povinen, postarati se o to, platilo-li pojištění v případě prodlení v odebrání pouze do určité doby, by bylo zboží pojištěno i po uplynutí této doby, pakli bylo i nadále uloženo v celním skladišti, po případě byl povinen udělití mezizasílateli příkaz v tomto směru.

(Rozh. ze dne 9. března 1927, Rv I 997/26.)

Žalobce zaslal prostřednictvím žalované zasílatelské firmy zásilku do Turn-Severinu s příkazem, by zásilka byla pojištěna proti jakékoliv dopravní škodě. Žalovaná však pojistila zásilku pouze do Bukarešti, čímž se stalo, že zásilka byla pojištěna pouze ještě jen po dobu osmi dnů po uložení ve skladišti, kde po této době shořela. Žalobě odesílatele proti zasílateli o náhradu škody bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalovaná firma napadá rozsudek odvolacího soudu jenom pro nesprávné právní posouzení a spatřuje je v tom, že bylo uznáno na její zavinění, dále, že odvolací soud zjistil výši škody podle §u 273 c. ř. s. Dovolatelka není v právu. Podle čl. 380 obch. zák. ručí spediteur sice jenom za zanedbání péče řádného obchodníka, musí však zachování této péče sám dokázati. To se může státi jenom tak, že spediteur vylíčí, jakým způsobem se zachoval, vykonává příkaz, načež soud posoudí, zda byla zachována povinná bedlivost. Neprokáže-li spediteur, že jí dbal, jest povinen náhradou škody. Žalovaná firma přijala od žalující továrny přesný příkaz, by obstarala zaslání zboží z Prahy na určitou adresu do Turn-Severinu a by zásilku pojistila na 5.000 Kč proti jakékoliv dopravní škodě. Zásilka měla býti pojištěna po celou dobu přepravy a na všech místech, kde se za přepravy ocitla, tedy také v čase případného delšího prodlení v železničním neb celním skladišti. Žalované bylo ponecháno na vůli, jak příkaz splní, poněvadž však jej přijala bez jakékoliv výhrady a ani ve sporu netvrdí, že jeho provedení bylo nemožné, ručí za jeho úplné provedení (čl. 387, 361, 367 obch. zák.). Příkaz splněn nebyl. Žalovaná firma zaslala zboží ve sběrném vagonu do Bukarešti na zasílatelskou firmu Internationale s poukazem, by tato je odeslala dále do Turn-Severinu jako zboží kusové, a pojistila